

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. Intemeiat în 1853 de I.

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

Abonamentul:

Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei
luni 600 Lei. — O lună 200 Lei. — Pentru bănci,
autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru
America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu
strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate
nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 10 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRĂȚIEI ziarului Tele-
graful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Frica păzește pepenii“ . . .

Postul de radio Budapesta a difuzat într-una din zilele trecute următoarea știre: Autoritățile ungurești din Ardealul de Nord au primit ordin să aibă deosebită grijă de siguranța personală și de bunurile Românilor din această parte a țării.

Ascultând ciudata informație, mi-am adus aminte de vechea zicală: Frica păzește pepenii... Știți: Frica este a magnaților unguri, iar pepenii sunt ai nației românești de dincolo de Feleac.

Câtă vreme Ungurii, călare pe dictatul dela Viena și pe bunăvoința ocrotitoare a lui Hitler, s'au simțit tari — Românii din Ardealul de sus au fost scoși de sub scutul legilor.

Ei nu s'au putut bucura nici de siguranța personală, nici de avutul lor. Dimpotrivă, nenorociții noștri trași, dați de Ribbentrop și de Ciano pe mâna grofilor cu mentalitate medievală și cu năravuri de hingheri, au fost bătuți, schinjuiți, întemnițați, expulzați sau uciși chiar — fără nici o vină, — iar averile lor au căzut în mare parte pradă celei mai sălbatică lăcomii a pomanagiilor celor doi führeri ai axei.

Astăzi aceste lucruri încă nu se cunosc decât sumar și superficial. Abia când se va alcătui lungul pomelnic al mucenicilor români din cei patru ani de stăpânire ungurească în Transilvania de Miază-Noapte și când se va întocmi tabloul averilor românești jefuite de legiuitorii regimului hortyst, se va vedea cât de cumplită a fost urgia deslănțuită în tragica toamnă a anului 1940 asupra nației noastre din partea de sus a Daciei Traiane.

Dar iată că bunul Dumnezeu s'a milostivit și a ajutat Țării să-și dea alt curs istoriei sale. Viteaza oaste a Regelui Mihai I alături de nebiruita oaste sovietică s'apropie de Budapesta. De aceea magnații tru-fași au intrat în panică. Le e groază de răsplata ce li s'ar cuveni pentru toate fărădelegile și cruzimile ce le-au săvârșit și, în ceasul al doisprezecelea, încearcă să schimbe macazul pentru a părea ceea ce nu sunt: niște mironosițe nevinovate.

S'au înduioșat pe neașteptate de soarta Valahilor de sub vremelnica lor stăpânire și dau porunci ca nimeni să nu mai cuteze a se atinge de ei sau de bruma de avere ce le-a mai rămas.

Dar va admite oricine că emoționanta milosârdie a nemeșilor dela Budapesta e cam tardivă. Și ea a izbucnit într'un moment din cale afară de semnificativ: atunci când Ungaria se găsește în fața unui dezastru mai cumplit decât cele dela Mohaci sau Trianon — cum a spus primul ministru Lakatos.

A, dacă acest umanitarism politic s'ar fi arătat în toamna anului 1940 și ar fi fost dovedit cu fapte în cursul celor patru ani de „ordine nouă” din Ardealul de sus. — treacă meargă. Dar atunci nici un grof nu s'a prăpădit de slăbiciunea generosității față de victimele diktatului dela Viena. Dimpotrivă, când la o conferință a autorităților contele Teleki Pál a fost rugat de o înaltă față bisericească română să ia măsuri ca frații noștri să nu mai fie bătuți și uciși — fostul premier a răspuns cinic, că la Unguri nu se pomenește nuntă fără bătaie.

Așa a fost atunci. Acum este altfel, fiindcă armatele ruso-române sunt dincolo de Tisa. De aceea magnații dela Budapesta ne asigură că Românilor din Transilvania nordică nu li se va clădi de aci înainte nici un fir de păr din cap.

Am înțeles: frica păzește pepenii.
R. B.

Situația Ungariei se agravează

Londra 13 — Corespondentul agenției „Reuter” transmite:

Comisiunile pentru apărarea națională ale Camerei deputaților și Casei magnaților au fost convocate pentru a asculta un raport al ministrului de războiu asupra gravei situații militare în care se află Ungaria.

Sacrilegiul dela Miercurea Ciucului

— Catedrala ortodoxă profanată —

Un corespondent al ziarului „Tribuna” din Brașov, care a vizitat mai multe localități din Ardealul de Nord îndată după eliberarea lor de sub jugul maghiar, se ocupă în nr. 1048 din 11 l. c. al ziarului amintit despre Miercurea Ciucului.

Ungurii și nemții au lăsat în urma lor un oraș mort.

„Majoritatea locuitorilor au fost ridicați de armata dușmană și duși cu tot avutul lor”.

Voluntarele și voluntarii români din Regimentul „Iuliu Maniu”, de sub comanda dlui Gavril Olteanu, colaborează îndeaproape cu autoritățile române la reanimarea orașului pustiit.

Din amplul său reportaj, reținem următorul fragment:

„Comandamentul voluntarilor era instalat într-o clădire nouă, foarte impozantă. Un hotel cu cele mai moderne instalații din care inamicul a dus până și paturile. Mă uimește această clădire într'un oraș așa de mic. „Nu te mira, îmi spune o căpetenie a voluntarilor: hotelul a fost clădit la zece metri de catedrala ortodoxă și catolică — la mijlocul lor — în primul rând pentru a le închide și, poate în al doilea, să nu se simtă preoții așa de bine când fac slujba — și la doi pași de ei se petrece de zor”.

Catedrala ortodoxă a fost găsită într-o stare care este cartea de vizită a civilizației maghiare. Soldații lor au împușcat în sfintele icoane, în PORTRETUL I. P. SF. MITROPOLIT BĂLAN, PARCĂ AR FI FOST VIU ȘI LAU ASASINAT. Cel mai îngrozitor lucru a fost însă că ungurii făcuseră din altarul acestei catedrale CLOSET. Este îngrozitor când te gândești la trâmbița propagandei civilizației maghiare. Într-o clipă cele două biserici au fost curățite și spălate de către voluntarii ardeleni și clopotele amuțite timp de patru ani, au umplut văzduhul cu glasul lor care anunță cerului și lumii bucuria instaurării dreptății românești acolo unde barbarii murdăriseră toate lăcașurile sfinte.

În toate comunele aproape, bisericile românești au fost dărâmate de furia asiatică a ungurilor.

Autoritatea românească este datoră să facă toate rapoartele amănunțite în care să se vadă în ce constă civilizația maghiară și dreptul de stăpâni al ungurilor în Ardeal.

Toate instituțiile de stat sunt devastate. Au fost duse până și mobilele de către armata fugară. Bravii voluntari din Regimentul „Iuliu Maniu”, pe lângă alte fapte într'adevăr ostășești, s'au îngrijit ca la sosirea lor, autoritățile române să găsească un local curat.

Munca lor este recunoscută pretutindeni de cei pe cari îi ajută: de C. F. R., unde se repară linii ferate, de autorități cu cari colaborează, de săraci pe cari îi sprijină și de către aliații noștri pe cari îi ajută la stărpirea partizanilor. Toate acestea nu se pot cuprinde într'un scurt reportaj. Mărturiile lor însă fac mai mult decât o sumedenie de omagii scrise”.

Asediul fortăreței Aachen

Londra 13 — Fortăreața Aachen este o mare de foc și ruine. Bombardiere mijlocii aliate au supus-o unui violent bombardament, care a durat cinci ore, fără întrerupere.

Trupele americane, cari au pătruns în oraș, dau violente lupte corp la corp cu inamicul asediat.

Repatrierea supușilor aliați

București 13 — Ministerul Afacerilor interne comunică:

Cetățenii sovietici și aliați, internați sau mutați cu sila, se vor înscrie la prefecturi și preturi în vederea repatrierii lor. Termenul de înscriere a fost prelungit irevocabil până la 20 l. c.

Cererile de înscriere se vor face verbal sau în scris, ele fiind scutite de orice taxă de timbru.

Invățătura zilei

Nu vă înjugăți la jug strein cu cei necredincioși; căci ce părtașie are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce părtașie are lumina cu întunerecul? II Corinteni 6, 14

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:
Sâmbătă 14 Oct. — [†] C. Paraschiva
Duminică 15 Oct. — M. Lucian
Luni 16 Oct. — M. Longin sut.

Serviciu

religios

In Catedrala mitropolitană din Sibiu

Sâmbătă în 14 Octomvrie 1944, la Cuvioasa Paraschiva, servesc: Prot. Mihail Neagu, preoții Nicodim Belea și Iosif Țint; diaconii: Anat. Scurtu și Simion Macarie. *Predică: pr. Iosif Țint.* — La Oastea Domnului *predică: prot. Mihail Neagu.*

Duminică în 15 Octomvrie 1944, servesc: Cons. stavr. Emilian Cioran, Dr. Spiridon Cândea și prot. Mihail Neagu; diaconii: Anatolie Scurtu și Dr. Grigorie T. Marcu. *Predică: prot. Mihail Neagu.* — La Oastea Domnului *predică: preotul Nicolae Constantin dela parohia Sibiu—Lazaret.*

Vitrina cărții

Carte de Rugăciuni

tipărită cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Arhiepiscop și Mitropolit NICOLAE al Ardealului. Ediția a II-a. Sibiu, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane 1944.

Ediția I-a a acestei Cărți de Rugăciuni, apărută în 1935, epuizându-se curând, în anul acesta s'a procedat la retipărirea ei.

Cartea de Rugăciuni are, și de astă dată, două ediții: una pentru tineret, și alta bogată, pentru toți dreptcredincioșii creștini.

Ediția pentru tineret, legată, costă 150 Lei exemplarul.

Ediția bogată (XXXVII + 288 pagini), tipărită pe hârtie specială și înzestrată cu numeroase iconițe în tuș și culori, executate de maestrul Anastasie Demian, precum și cu cântări bisericești pe note, costă 500 Lei exemplarul legat fin în pânză, cu copertă aurită.

Comenzi: la Consiliul arhiepiscopesc ort. rom., Sibiu, str. Mitropoliei 32.

FARMACIILE DE SERVICIU

Vineri 13 Oct. Timal Siegfried str. Turnului 18

Nr. 8964/1944 Școl.

(64) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de învățătoare la Școala de aplicație de pe lângă Școala normală de fete „A. Șaguna” din Sibiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariție în „Telegraful Român”.

Se cer următoarele condiții:

1. Candidatele să fie de religie ortodoxă.
 2. Să fie absolventă a Școalei normale de fete „A. Șaguna” din Sibiu.
 3. Să aibă capacitatea și definitivatul cu media cel puțin opt.
- Cererile însoțite de actele doveditoare se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu la 11 Octomvrie 1944.

Consiliul Arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae.

A capitulat Ungaria?

Ankara 12 — Știri din Stockholm și Moscova anunță că Ungaria ar fi capitulat. Guvernul Lakatos, care este descompletat de mai multă vreme — Horthy nu găsește miniștri de interne, instrucție și justiție — așteaptă să i se comunice condițiile armistițiului.

„Enorme pierderi de teren oameni și material”

Moscova 13 — Astfel caracterizează „Steaua Roșie”, organul oficial al armatei sovietice, situația desnădăjduită în care se află trupele germane și maghiare din aripa de Sud a frontului răsăritean.

Trupele maghiare, demoralizate, au început să se predea. Tensiunea dintre unitățile ungare și germane, cari luptă pe frontul de Sud, crește mereu. Nu este exclus ca ele să întoarcă armele unele împotriva celorlalte.

Intrevederile dela Moscova

Moscova 13 — Mareșalul Stalin, dnii Molotov, Churchill și Eden au fost ieri oaspeții ambasadei britanice din capitala URSS, care a dat un dineu în onoarea lor.

Moscova 13 — Premierul polonez dl Stanislaw Mikolaiczky, însoțit de dnii Romer și Grabsky, a sosit la Moscova pentru conversații.

Oradea mare

in stăpânirea noastră

Moscova 13 — După lupte grele și schimbătoare, Oradea a fost complet eliberată, împreună cu o serie de localități din Nordul și Estul ei.

Fuga

Mareșalului List

Londra 13 — Dela Marele Cartier al Mareșalului Tito se anunță că mareșalul german Wilhelm List a fugit din Belgrad cu tot statul său major, încă înainte de încercuirea capitalei jugoslave de către trupele sovietice și forțele patrioților.

Etape militare

Guvernul român pregătește proiectul de lege pentru înființarea unor etape militare româno-sovietice.

Etapele vor avea să organizeze aprovizionarea trupelor și supravegherea ordinei în zonele de front.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor desfășurate în 11 Octomvrie:

In zona Nord-Est Cluj, trupele noastre în legătură cu trupele sovietice atacă pe inamic, cu toată ploaia torențială și în ciuda terenului complet desfundat. Ele au cucerit mai multe înălțimi la Sud-Vest de Bonțida și de Mureșenii de Câmpie.

In zona Oradea, luptele continuă.

București 13 — In completarea comunicatului oficial privitor la operațiunile militare desfășurate ieri, se mai dau următoarele amănunte:

Cu toată ploaia torențială și terenul desfundat, care îngreunează mișcările vehiculelor cu tracțiune motorizată și hipomobilă, trupele noastre și trupele sovietice au trecut Someșul mic pe aproape toată întinderea sa. Ele se află la 16 km. Sud de Gherla, 28 km. Sud de Dej și 5 km. Sud de Bistrița.

Inamicul se află în neputință de-a organiza o linie de rezistență.

In sectorul unei singure unități de infanterie, el a lăsat în mâinile noastre peste 700 de prizonieri, mulți morți și mari cantități de material de război.

Pe teritoriul maghiar, forțe sovietice în colaborare cu trupe române de Cavalerie și Vânători de Munte se află la Vest de Tisa, între Solnoc și Dunăre.

Aviația noastră participă intens la lupte, în ciuda condițiilor atmosferice nefavorabile.

Frontul de Răsărit

Londra 13 — In cursul zilei de ieri, au fost respinse 18 atacuri germane pe frontul baltic. 54 tancuri și un mare număr de tunuri au fost distruse.

Guvernul cehoslovac a anunțat că armatele rusești și-au deschis trecerea spre centrul Cehoslovaciei, după ce au cucerit o trecătoare.

Frontul din Apus

Londra 13 — Atacurile forțelor aliate asupra orașului Aachen au devenit de trei ori mai puternice. 150 avioane germane au încercat să l apere. 12 dintre ele au fost doborâte. Soarta orașului Aachen constituie un averstiment pentru toate orașele germane.

Bombardierele britanice au distrus un fort lângă Arnhem. In punga dela Breschen, trei batalioane germane au fost nimicite.

In Italia, luptele grele continuă în regiunea Niverniano și pe linia Bologna.

Frontul din Balcani

Cartierul Mareșalului Tito comunică:

Cercul în jurul Belgradului se strânge tot mai tare.

In Sudul Serbiei Nemții vor să-și asigure scurgerea din regiunea Kumanove spre Nord. Scoplie, capitala Macedoniei, e aproape cucerită, trupele germane de aici căutându-și drum spre nordul lacului Scutari la Podgorița. Munte-negrii sunt însă în drumul lor.

In Nordul Bosniei, în Croația, Slovenia și Voivodina noi progrese. Orașul Ljubliana capitala Sloveniei ar fi căzut.

In Bacica orașul Subotića a căzut.

Dreptatea noastră a triumfat. S'a împlinit și în acest caz cuvântul Scripturii: „Dumnezeu celor mândri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă dar”.

Cuvine-se, iubii mei, ca din mijlocul bucuriei noastre de astăzi să ne plecăm sufletele înaintea bunului Dumnezeu și să-i mulțumim pentru ocrotirea de care nu ne-a lipsit nici în ceasul acesta greu al istoriei noastre. Să-i făgăduim că, drept mulțumită, de aici înainte vom asculta și mai deplin de voia Lui și vom împlini poruncile Lui.

Să-i mulțumim cu iubire OASTEI NOASTRE pentru vitejia ei și pentru jertfa neprețuită de sânge prin care a pecetluit din nou dreptul nostru de stăpânire asupra întregului pământ strămoșesc al Ardealului.

I. P. St. Mitropolit NICOLAE

UN MESAJ

După restabilirea democrației în România, dl Churchill, primind un mesaj dela dl Const. I. C. Brătianu, i-a răspuns prin alt cordial mesaj, în care premierul Angliei își exprimă bucuria pentru restabilirea democrației în România și trecerea ei pe partea aliaților.

Ofensiva împotriva Prusiei Orientale

Moscova 13 — Trupele sovietice de sub comanda Generalului Bagration și-au deschis noi căi spre Prusia Orientală.

O întreagă divizie inamică de infanterie a părăsit câmpul de luptă cu materialul de artilerie ce-i era afectat.

Trupele Generalului Cerniakovski se pregătesc, pe Niemen, pentru asaltul împotriva orașului Tilsit.

PREȚURI MAXIMALE

Primarii din municipii și comune urbane, iar prefecții în comune rurale din cuprinsul județelor lor, sânt îndatorați să fixeze prețurile maxime în localurile de consum alimentar, ținând seamă pretutindeni de condițiile locale.

Ultima oră

Cairo 13 — In Atena, patrioții greci duc lupte grele cu trupele germane.

Moscova 13 — Un ordin de zi dat de Mareșalul Stalin confirmă știrea eliberării Oradiei. Mai multe localități de pe Valea Bârgăului au fost ocupate.

— Rușii au intrat în Prusia Orientală.

Măine 14 l. c. fiind sărbătoarea Cuv. Paraschiva ziarul nostru NU APARE.

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu.